

Kommentarer till vissa av tidigare års granskningar

Digitala verktyg i grundskolan

Rekommendationer:

- *Nämnden bör säkerställa att grundskolornas arbete med digitala verktyg i undervisningen sker på ett för eleven likvärdigt sätt.*
- *Nämnden rekommenderas utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, på central nivå och på skolorna, avseende arbetet med digitala verktyg i undervisningen.*
- *Nämnden bör säkerställa att utbildningsinsatser som riktas mot framförallt pedagoger och rektorer ger kunskaper som är nödvändiga i arbetet med digitala verktyg i undervisning.*

Förvaltningens kommentar:

Styrdokumentet ”Strategisk inriktning för digitalisering i skolan” belyser vilka målsättningar som är särskilt viktiga för förvaltningens verksamheter att arbeta med. I den övergripande målsättningen för arbetet är likvärdighet och kunskapsutveckling centrala begrepp. Den strategiska inriktningen anger tre fokusområden med målsättningar för varje fokusområde: kompetensutveckling och lärande, infrastruktur och organisation samt systematiskt kvalitetsarbete. Grundskoleavdelningen och alla grundskolor har nu tagit fram egna handlingsplaner med utgångspunkt från den strategiska inriktningen. Grundskolans handlingsplan är utformad som en mall där skolan kompletterar med sina aktiviteter för att nå målsättningarna.

För att skolans digitaliseringsarbete ska ingå som en del i skolans övergripande systematiska kvalitetsarbete beskriver skolan detta utvecklingsarbete i sin verksamhetsplan. I anvisningarna till tertialrapport 2, som skrivs i september, kommer direktiv ges om att skolorna ska följa upp och utvärdera hur arbetet har gått. Handlingsplanerna, både centralt och på skolnivå, ska uppdateras årligen för att få in systematik i arbetet.

Språkutveckling i grundskolan

Rekommendation:

- *Utbildningsnämnden rekommenderas att fortsätta utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, framför allt genom att förbättra analys och uppföljning.*

Förvaltningens kommentar:

En övergripande prioritering för förvaltningen är att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Inom ramen för förvaltningens arbete att prioritera insatser för skolor utifrån behov har förvaltningen utvecklat en kommunal *Samverkan för bästa skola* (KSBS) utifrån Skolverkets modell. Syftet med arbetet är dels att identifiera och prioritera utvecklingsområden som förväntas ha effekt på kunskapsresultaten, dels att utveckla skolans förbättringskapacitet och systematiska kvalitetsarbete. Skolor som identifierat elevers språkutveckling som ett utvecklingsområde får fortsatt stöd efter genomförd KSBS.

Rekommendationer:

- *Utbildningsnämnden bör fortsätta arbeta för att eleverna ska ges tillgång till en likvärdigt språkutvecklande undervisning.*
- *Utbildningsnämnden bör säkerställa att screening (ett sätt att mäta elevers språknivå) genomförs och att elever erbjuds extra anpassningar och särskilt stöd i enlighet med skollagen.*

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen erbjuder ett stort utbud av fortbildning till lärare och skolor med behov av att utveckla det språk- och kunskapsutvecklande arbetet. Förvaltningen stödjer för närvarande fem skolor med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar (kvartil 4) med språkutvecklande insatser. Ytterligare fyra skolor (kvartil 4) är engagerade i en Skolverkssatsning i samarbete med Lärarfortbildningen i syfte att utveckla det språk- och kunskapsutvecklande arbetet.

Förvaltningen erbjuder Språkpaketet och kurser i de obligatoriska kartläggnings- och bedömningsstöden för lärare i årskurserna F-3. Skolverkets kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och matematiskt tänkande är obligatoriska att använda under hösten i förskoleklass och är en del av den så kallade läsa-, skriva- och räknagarantin. Även för elever i årskurs 1 finns ett obligatoriskt bedömningsstöd i svenska och matematik som med fördel också kan användas för elever i årskurs 2 och 3. Syftet med kurserna är att få god kompetens att använda materialen, ge elever tidiga stödinsatser och god kompetens om läroplanens uppdrag.

Utbildningsförvaltningen
Avdelningen för ekonomi och styrning

Hantverkarkargatan 2F
Box 22049
104 22 Stockholm
Växel 08-50833000
peter.alexanderson@edu.stockholm.se
start.stockholm

För skolorna på Järva har förvaltningen genomfört seminarieträffar för lärare i förskoleklass som kartlägger eleverna i bedömningsstödet Hitta språket. Detta för att lärarna ska kunna genomföra likvärdiga bedömningar och tidigt upptäcka elever i behov av stöd och språklig undervisning. Förvaltningen planerar också en ytterligare fortbildning för lärare i förskoleklass för att utveckla undervisningskvaliteten utifrån flerspråkiga elevers behov. Det finns också kurser i Skolverkets bedömningsstöd Bygga svenska i syfte att kunna följa nyanlända och flerspråkiga elevers språkutveckling.

Förvaltningens nätverk för lärare inom svenska som andraspråk/lärare som arbetar med nyanlända är en viktig plattform för att stadens elever får en likvärdig språkutvecklande undervisning. Här nås cirka 150 lärare varav flera har uppdrag att arbeta med att utveckla en språkutvecklande undervisning.

Rekommendation:

- *Utbildningsnämnden bör tillse att fritidshemmen har tillräcklig kompetens och på ett aktivt sätt bidrar till det språkutvecklande arbetet.*

Förvaltningens kommentar:

På Järva arbetar ett antal skolor för att stärka det språk- och kunskapsutvecklande arbetssättet för samtlig personal på fritidshemmet. Efter utvärdering kommer erfarenheterna att tas tillvara för att även komma andra skolor till del

Rekommendation:

- *Utbildningsnämnden bör kartlägga och vid behov komplettera tillgången till lärarkompetens i ämnet svenska som andraspråk vid stadens skolor.*

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen har tagit fram en lägesbild över befintlig formell kompetens i ämnet svenska som andraspråk i stadens verksamheter samt tillhörande analys. Utifrån studiens rekommendationer kommer kompetensutveckling erbjudas lärare som undervisar i svenska som andraspråk på lågstadiet, med behörighet men utan studier i ämnet, under läsåret 2023/24 med start höstterminen 2023. Denna omfattar 40 lärare från tio skolor och ytterligare tio skolor kommer erbjudas platser kommande läsår.

Förvaltningen kommer även anordna en lokal kurs i svenska som andraspråk inom ramen för Lärarlyftet läsåret 2023/24. Den riktar till lärare på mellan- och högstadiet som undervisar i svenska som andraspråk utan behörighet i ämnet.

Utbildningsförvaltningen
Avdelningen för ekonomi och styrning

Hantverkarkargatan 2F
Box 22049
104 22 Stockholm
Växel 08-50833000
peter.alexanderson@edu.stockholm.se
start.stockholm

Elevhälsan i stadens grundskolor

Rekommendationer:

- *Utbildningsnämnden bör klargöra vilka åtgärder som behöver vidtas för att elevhälsans samtliga yrkesgrupper i större utsträckning ska kunna genomföra förebyggande och hälsofrämjande insatser.*
- *Utbildningsnämnden bör stärka skolenheternas strategiska styrning av elevhälsan, exempelvis behöver kopplingen mellan behovsanalys, resurssättning och prioriteringar tydliggöras.*

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen lägger stor vikt vid att elevhälsan ska ha förutsättningar att främst kunna arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Förvaltningen menar att det hälsofrämjande och förebyggande perspektivet främst ses i förhållande till hela elevhälsans arbete och insatser. Eftersom skolors behov skiljer sig åt menar förvaltningen att behoven behöver styra elevhälsan och de olika professionernas dimensionering och utformning av uppdrag. Förvaltningen kommer fortsätta att följa upp elevhälsans bemanning och tillsammans med skolledningarna diskutera vad det främjande och förebyggande arbetet kan innebära och hur uppdraget kan uppnås på den egna skolan. Stödmaterialet för elevhälsans arbete "Program för elevhälsans arbete" tydliggör det främjande och förebyggande uppdraget och utgör en utgångspunkt för skolans egen elevhälsoplan.

När det gäller den strategiska styrningen av elevhälsan har alla skolor en elevhälsoplan som utformas utifrån en ny mall som förvaltningen har tagit fram. Mallen innehåller rubriker för att elevhälsoplanen och elevhälsans arbete ska bygga på ett systematiskt kvalitetsarbete. Förvaltningen ger årligen varje skola återkoppling på elevhälsoplanens kvalitet. I syfte att utveckla elevhälsoarbetet som en del av skolans övergripande systematiska kvalitetsarbete kommer förvaltningen inför tertiärrapport 2 ta fram ett kartläggningmaterial för varje skola att ta del av. Materialet innehåller bland annat uppgifter om skolans frånvarostatistik, statistik över antal åtgärdsprogram, antal beviljade och sökta verksamhetsstöd samt antal elever och sökta platser i särskilda undervisningsgrupper. Detta utgör ett utvecklat underlag för analys.

Under 2023 kommer en riktad kompetensutvecklingsinsats att ges till skolledningarna för att få stöd i hur de kan vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet för elevhälsa på skolan.